

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Energistyrelsen

Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af

Miljøkonsekvens- rapport for Grøn Gas Lolland-Falster

Marts 2021

Titel: Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af
Miljøkonsekvens-rapport for Grøn Gas Lolland-Fal-
ster

Emneord: Miljøkonsekvensvurdering, VVM, miljøpå-
virkning, rørledning, MR-station, gasledning, LV-sta-
tion, gas

Udgiver: Miljøstyrelsen og Energistyrelsen

År: 2021

Hvad er en miljøkonsekvensrapport?

Projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt kan kun realiseres på baggrund af en omfattende vurdering af konsekvenserne for miljøet. Vurderingen skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkning på:

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Den biologiske mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttede
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskab samt
- Samspillet mellem disse faktorer

Miljøvurderingen bygger på en miljøkonsekvensrapport, som bygherren skal fremlægge¹. I den miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkaldes ideer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Formålet er, at borgere, virksomheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapports indhold.

Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger, der skal tillægges særlig vægt i vurderingen og forslag om alternativer til projektet eller dets placering.

Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser, som kan danne grundlag for såvel en offentlig debat som miljømyndighedens endelige beslutning om, hvorvidt der kan gives § 25 tilladelse til projektet jf. nedenfor ift. havdelen.

Energistyrelsen (efter delegation fra klima-, energi og forsyningsministeren) er ifølge miljøvurderingsloven VVM-myndighed på havet, jf. miljøvurderingslovens § 17, stk. 4, nr. 1. Det bemærkes, at det forventes, at § 25-tilladelsen fsva. havdelen vil blive erstattet af en tilladelse meddelt efter regulering på Klima-, Energi og Forsyningsministeriets ressortområde, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 5. Arbejdet med at foretage de nødvendige ændringer af lovgivningen er ved at blive gennemført.

Miljøstyrelsen og Energistyrelsen gennemgår miljøkonsekvensrapporten. Rapporten vil, sammen med ansøgningen, eventuelle supplerende oplysninger fra bygherre og udkast til tilladelser², blive offentligt fremlagt i minimum 8 uger. Her bliver der igen mulighed for at sende bemærkninger til Miljøstyrelsen og Energistyrelsen. På baggrund af de indkomne bemærkninger og konklusionerne af miljøvurderingen, vil Miljøstyrelsen og Energistyrelsen afgøre, om der kan udstedes tilladelser til det ansøgte projekt.

Læs mere om miljøvurderinger på:

www.mst.dk/natur-vand/miljoevurdering-vvm/

¹ Gælder for projekter omfattet af § 15 i miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse. Miljøministeriets LBK nr. 973 af 25/6/2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og BEK nr. 244 af 22/02/2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

² Hvis § 25-tilladelsen på havdelen bliver erstattet af en tilladelse meddelt efter regulering på Klima-, Energi og Forsyningsministeriets ressortområde, gælder ikke dette krav.

Indhold

1.	Projekt Grøn Gas Lolland-Falster	6
1.1	Indledning og baggrund for projektet	6
1.2	Hvad går projektet ud på	6
1.3	Hvad skal der ske i anlægsfasen	16
1.4	Plangrundlag	19
1.5	Delt myndighedskompetence for miljøkonsekvensvurderingen af projektet	20
1.6	Tidsplaner for projektet	20
2.	Projektets miljøpåvirkninger	21
2.1	Påvirkning af naboer – støj og trafik	21
2.2	Påvirkning af naboer – luft, lys og lugt	22
2.3	Påvirkning af naboer – arealer, materielle goder, befolkning og menneskers sundhed	22
2.4	Påvirkning af jord og vand	22
2.5	Påvirkning af landskab og omgivelser	23
2.6	Påvirkning af Natura 2000-områder og natur	23
2.7	Påvirkning af klima	24
2.8	Affald og risikoforhold	24
3.	Alternativer	26
4.	Sådan får du indflydelse	27
4.1	Hvordan giver du din mening til kende?	27
4.2	Invitation til dialog i stedet for offentlige møder	27
4.3	Den videre proces	28

1. Projekt Grøn Gas Lolland-Falster

1.1 Indledning og baggrund for projektet

Regeringen besluttede den 1. februar 2021 at fremme udbygningen af gastransmissions- og distributionsnettet med en forbindelse til Falster og Lolland. Som følge heraf er Energinet og Evida derfor i gang med at forberede anlæggelse af en ca. 115 km lang gasledning fra Everdrup ved Næstved til Nakskov så Lolland og Falster bliver forbundet til det øvrige danske gasnet.

Baggrunden for projektet er blandt andet, at Nordic Sugar, der ejer sukkerfabrikkerne i Nakskov og Nykøbing Falster, har behov for og ønske om at skifte til mere klimavenligt brændsel for at reducere deres emissioner som følge af, at deres miljøtilladelser skal revideres. Herudover har Energinet og Evida oplyst, at en række andre virksomheder på Lolland-Falster har vist interesse for at skifte fra olie og flydende gas (LPG) til mere klimavenlig energiforsyning.

Ifølge Energinet og Evida har Lolland-Falster et betydeligt potentiale for produktion af biogas, bl.a. ved brug af affaldsprodukter fra landbruget og sukkerfabrikkerne. Nature Energy ønsker derfor at bygge to biogasanlæg på henholdsvis Lolland og Falster, som kan medvirke til at danne grundlag for etablering af et gasnet, hvor mindst 50% af gassen består af biogas og den resterende del naturgas. Det vil betyde, at sukkerfabrikkerne både kan opfylde myndighedernes miljøkrav om at skifte væk fra brug af kul og fuelolie og samtidig opnå en mere miljøvenlig energiforsyning. Tilsvarende vil den øvrige industri på Lolland-Falster kunne skifte olie og LPG ud med gas.

Sukkerfabrikkerne producerer sukker i en 4 måneders periode hvert år fra midt september til midt januar. I de fire måneder er forbruget af energi så stort, at fabrikkerne har behov for både lokalt produceret biogas og gas fra det øvrige danske gasnet. Når sukkerproduktionen slutter i januar, vil biogasproduktionen til gengæld være så stor, at den overstiger det forventede forbrug på Lolland-Falster. Der vil således være behov for en gasledning, der muliggør eksport af biogas fra Lolland-Falster. Løsningen er at etablere en gasledning fra Sjælland til Lolland-Falster, som forbinder et nyt, lokalt gasnet med det øvrige gasnet i Danmark.

De to biogasanlæg, som Nature Energy planlægger at opføre, er ikke en del af dette projekt. Lolland- og Guldborgsund Kommuner er myndighed for disse anlæg.

1.2 Hvad går projektet ud på

Projektet omfatter etablering af en ca. 115 km lang gasledning fra Everdrup i Næstved Kommune til Nakskov i Lolland Kommune. Fra Everdrup til Nørre Alslev er det en transmissionsledning, og resten af strækningen er det en fordelingsledning.

Da sukkerfabrikkerne i Nykøbing Falster og Nakskov ønsker at slutte sig til gasledningen, er linjeføringen placeret, så virksomhederne i disse byer kan betjenes.

På kortet herunder (Figur 1) ses undersøgelseskorridoren omkring den linjeføring, som Energinet og Evida ønsker at etablere, hvor det har været udgangspunktet, at linjeføringen holder så stor afstand til boliger som muligt, og at naturområder så vidt muligt friholdes. Desuden skal der overholdes afstand til vejbyggelinjer langs det statslige vejnet og steder, hvor mange mennesker opholder sig, f.eks. skoler, sportsanlæg mv. Via dette link [Grøn gas Lolland-Falster](#)

(arcgis.com) findes et interaktivt kort over strækningen. Her er det muligt at søge på en konkret adresse og se dennes placering i forhold til undersøgelseskorridoren.

Figur 1 Viser den foreslåede linjeføring for Grøn Gas Lolland-Falster mellem Everdrup på Sjælland, over Falster og til Nakskov på Lolland.

Ud over selve gasledningen skal der langs med strækningen etableres 7 nye måler- og regulatorstationer (MR-stationer) og 3 linjeventilstationer (LV-stationer). Den ene måler- og regulatorstation placeres inde på arealet til den kommende kompressorstation for Baltic Pipe i Everdrup. En MR-station etableres altid med en LV-station. I tilfælde af tilførelse af biogas til nettet, vil der også blive opsat kompressorer på en MR-station. Ved anlægsstart vil MR-stationerne ved Nakskov og Nørre Alslev være med kompressorer. Herudover skal der være ca. 5 katodiske beskyttelsesstationer (KB-stationer) på strækningen. Og endelig vil der hele vejen langs den ca. 115 km lange strækning blive opsat markeringspæle, så der er en tydelig afmærkning af hvor gasledningen er.

I Everdrup forbindes gasledningen med den kommende naturgasledning Baltic Pipe, så der kan komme gas til Lolland og Falster i de perioder på året, hvor der ikke er tilstrækkelig biogas til forsyning af sukkerfabrikkerne.

Formål og placering af Måler- og regulatorstationer:

En måler- og regulatorstations formål er at regulere trykket på gassen og måle mængden. MR-stationen i Everdrup regulerer trykket ned fra 80 bar til 40 bar, mens de øvrige MR-stationer reguler trykket ned fra 40 bar til 4 bar, dog undtaget MR Egesborg hvor trykket bliver reguleret ned til 19 bar. På Figur 2 ses et eksempel på to typer måler- og reguleringsstationer. Måler- og reguleringsstationer optager et areal på op til 3.800 m² og omgives af hegn og afskærmende

beplantning. Inde på MR-stationernes areal etableres også LV-stationer, og arealet forberedes til opstilling af op til 3 kompressorer, men i første omgang forventes kun to af pladserne anvendt.

Figur 2 Eksempler på måler- og regulatorstationer.

De 6 nye måler- og regulatorstationer placeres langs rørledningen, dels hvor der er en forventning om, at der i fremtiden kan komme virksomheder, som ønsker at aftage gas fra ledningen og dels hvor to nye biogasanlæg, der er under planlægning, kan levere gas til gasnettet: MR-station Egesborg ved Ørslev, MR-station Nørre Alslev nær Nørre Alslev Statsfængsel, MR-station Nykøbing Falster placeres syd Nykøbing Falster, MR-station Guldborgsund Vest ved Torrey, MR-station Maribo placeres nord for Maribo samt MR-Station Nakskov ved Nakskov.

De forventede placeringer af MR-stationerne ligger alle inden for den foreslåede undersøgelseskorridor og ses på Figur 3 til 8. Midlertidige velfærdspladser og rørdepoter fremgår også af disse figurer, mens de beskrives i afsnit 1.3.

Figur 3 Forventet placering og område til mulig placering af MR-station Egesborg i Vordingborg kommune. Nærmeste nabo er Lundevej 14.

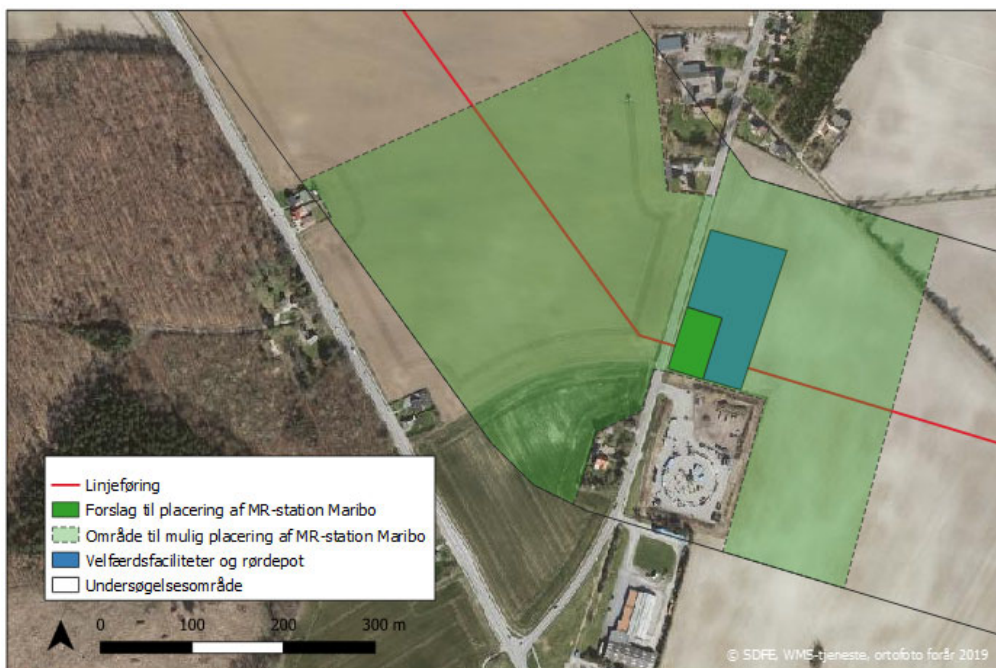
Figur 4 Forventet placering og område til mulig placering af MR-station Nørre Alslev samt midlertidige velfærdsfaciliteter og et midlertidigt rørdepot ved Blichersvej ved Nørre Alslev på Falster. Nærmeste nabo er Tårup Skovvej 1. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

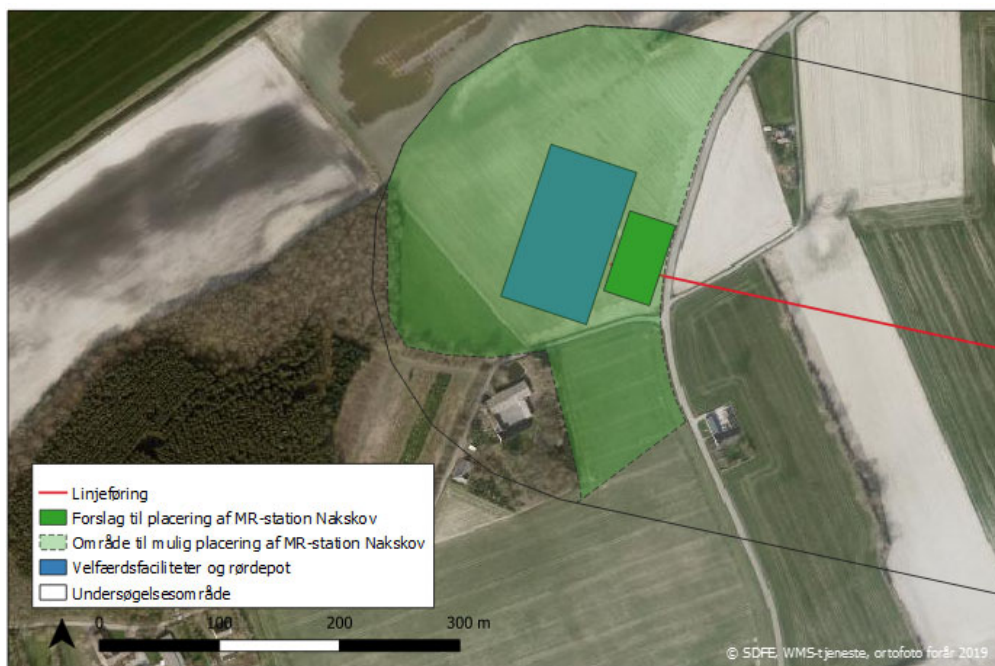
Figur 5 Forventet placering og område til mulig placering af MR-station Nykøbing Falster ved Gedser Landevej syd for Nykøbing Falster. Nærmeste nabo er Hegnetvej 1A. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Figur 6 Forventet placering og område til mulig placering af MR-station Guldborgsund Vest ved Møllevvej ved Toreby. Nærmeste nabo er Møllevvej 20. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Figur 7 Forventet placering og område til mulig placering af MR-station Maribo ved Skibevej ved Hunseby ved Maribo. Nærmeste nabo er for MR-stationen er Skibevej 5. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Figur 8 Forventet placering om område til mulig placering af MR-station Nakskov ved Avnedevej ved Nakskov. Nærmeste naboer er Avnede Skovvej 1, Avnedevej 13 og Avnede Kirkevej 3. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Formål og placering af linjeventilstationer:

Projektet rummer også etablering af 3 linjeventilstationer, som benyttes til afspærring af gasen, hvis der f.eks. skal foretages reparationsarbejde og som en sikkerhedsforanstaltning. Linjeventilstationer optager som udgangspunkt et areal på ca. 1.500 m², og omgives af hegn og afskærmende beplantning. På Figur 9 er der vist et eksempel på en linjeventilstation. Det er muligt, at der også er behov for opsætning af katodisk beskyttelse på linjeventilstationerne. Du kan læse mere om katodisk beskyttelse på side 12 og se en katodisk beskyttelsesstation på figur 13.

Figur 9 Eksempler på en linjeventilstation. Som udgangspunkt er kun dæksler og rør synlige over terræn. Hvis der skal være en katodisk beskyttelsesstation på en LV-station vil den være synlig.

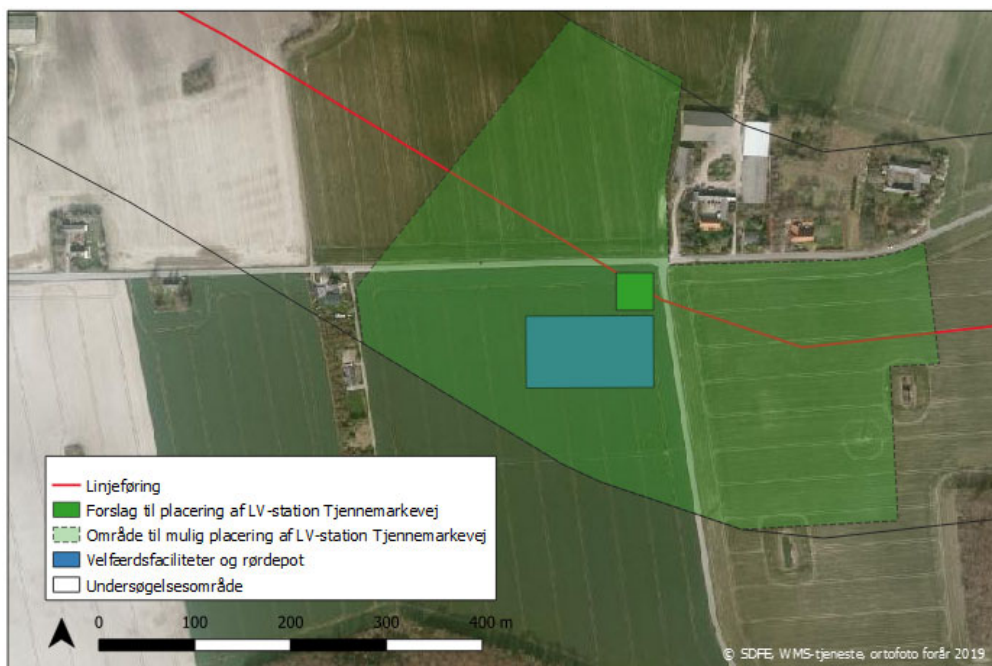
Projektets 3 linjeventilstationer forventes placeret hhv. ved Bruntoftevej i Eskilstrup, ved Ud-stolpe Byvej ved Slemminge og ved Tjennemarkevej i Stokkemarke. Placeringen af linjeventilstationer ligger inden for den foreslåede undersøgelseskorridor og ses i Figur 10-12 herunder.

Figur 10. Forventet placering og område til mulig placering af LV-station Bruntoftevej ved Eskilstrup inde i undersøgelseskorridoren. Nærmeste naboer er Bruntoftevej 12 og 16.

Figur 11 Forventet placering og område til mulig placering af LV-station Udstolpe Byvej ved Slemminge. Nærmeste naboer er Udstolpevej nr. 24 og 29. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Figur 12 Forventet placering og område til mulig placering af LV-station Tjennemarkevej på hjørnet af Tjennemarkevej og Nymarksvej ved Stokkemarke. Nærmeste naboer er nr. 56 og 58 på Tjennemarkevej. Arealet i det blå område forventes anvendt som rørdepot og velfærdsfaciliteter i anlægsfasen.

Formål og placering af katodiske beskyttelses-stationer:

Gasrørledningen for Grøn Gas Lolland Falster skal bygges af stål. Metal, der er gravet ned i vand eller fugtig jord, bliver udsat for korrosion, og derfor kan metallet gå i opløsning. Det skal forhindres. Det gør man via katodisk beskyttelse, hvor der skabes en negativ elektrisk ladning på ydersiden af gasrørledningen, der forhindrer metallet i at gå i forbindelse med det vand, der er i jorden.

Det forventes, at der skal være 5 - 8 katodiske beskyttelsesstationer (KB-stationer) langs strækningen.

Der er flere måder for udformning af en katodisk beskyttelsesstation. På Figur 13 er vist en katodisk beskyttelsesstation, som er ca. 1,6 meter bred, 1,8 meter lang og har en højde på ca. 2,2 meter. Det forventes at nogle af KB-stationerne i dette projekt kan blive noget mindre. Arealbehovet vil være ca. 4 m², da der også skal være en række fliser omkring stationen.

Figur 13 Eksempel på en KB-station.

Formål og placering af markeringspæle:

Langs den ca. 115 kilometer lange strækning skal der opsættes markeringspæle, så det er tydeligt afmærket, hvor gasledningen er gravet ned.

Markeringspælene placeres oven på gasrørledningen med en afstand af maksimalt 1 km, men ofte med noget mindre afstand mellem pælene. Ved MR- og LV-stationerne placeres der markeringspæle i skel, hvor gasrørledningen kommer ind og ud af stationen. Ved vejkrydsninger placeres pælene som regel på begge sider af krydsningen i vejskellet, og der hvor selve gasledningen fx ændrer retning. Krydsning af jernbaner og vandløb markeres på samme måde som ved vejskel. En markeringspæl er op til 2 meter høj, se eksempel på Figur 14.

Figur 14 Eksempel på markeringspæl ved en gasledning. Der kan være flere forskellige udformninger og farver på markeringspæle.

Restriktioner omkring gasrørledningen:

Når gasrørledningen er anlagt under dyrkede arealer, kan jorden dyrkes som normalt, men der vil være restriktioner for, hvordan arealet må benyttes, når gasledningen er taget i drift. I et område på 5 meter på hver side af gasrørledningen pålægges en servitut med bestemmelser om, at der bl.a. ikke må bygges og plantes træer med dybtgående rødder inden for servitútbæltet. Ligeledes er der af sikkerhedshensyn et krav om, at jordbearbejdning i servitútbæltet ikke må foretages dybere end 60 centimeter. Inden for et område på 20 m på hver side af ledningen udlægges der en sikkerhedszone. En sikkerhedszone er et område omkring en gasledning, hvor der ikke må opføres bygninger beregnet til ophold for mennesker, hverken boliger, arbejdsrum, drivhuse eller lignende. Restriktionerne er illustreret i Figur 15. Foruden ovenstående restriktioner vil der være en planlægningszone³ på 200 m på hver side af gas- og olietransmissionsledninger, hvor kommuner har pligt til at underrette ledningsejere om lokalplanforslag, der åbner mulighed for ny bebyggelse eller ændret anvendelse inden for 200 m fra transmissionsledninger.

På eksisterende rørledninger til havs er der normalt en 200 meters zone med forbud for fiskeri med bundsløbende redskaber og opankring. Da rørledningen underbores adskillige meter under bunden, og da disse underboringer starter inde på land, anses det umiddelbart for at være usandsynligt, at rørledningen kan rammes. Eventuelle sikkerhedsrestriktioner på havet vil blive endeligt afklaret i processen med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten.

Herudover kan man læse mere om restriktioner på land via disse links:

<https://energinet.dk/Anlaeg-og-projekter/Aftaler-og-erstatninger/Ekspropriationer>

https://www.dgc.dk/sites/default/files/file/publikationer/pas_paa_gasledningerne_o.pdf

Figur 15 Servitútbælte og sikkerhedszone omkring en gasledning.

Ret til ekspropriation og erstatninger ved etablering af gasrørledning:

Energinet har ret til at etablere gasanlæg på privat ejendom og til at erhverve arealer til placering af gasstationer ved ekspropriation i henhold til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets Lov om naturgasforsyning § 55⁴. Ekspropriationen gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåde ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. På nuværende tidspunkt har Evida ikke hjemmel til ekspropriation, fordi projektet falder udenfor anvendelsesområdet for lov om varmforsyning. Det forventes, at naturgasforsyningsloven ændres i løbet af sommeren 2021, så begge selskaber har samme ret til ekspropriation.

Ekspropriationskommissionen fastsætter en erstatning for de begrænsninger, der opstår som følge af anlæg af rørledningen, og for de arealer som erhverves ved ekspropriation til etablering af stationsanlæg.

³ Dette er reguleret i Cirkulære 183 af 26/11 1984, og formålet med cirkulæret er at sikre, at de sikkerhedsbestemmelser, der gælder for anlæg og drift af transmissionsledninger, herunder class location reglerne, kan overholdes.

⁴ LBK nr. 126 af 06/02/2020

Herudover ydes erstatninger for mistede afgrøder, strukturskader og for midlertidige skader og øvrige ulemper i forbindelse med anlægsarbejdet herunder også krydsningerne af farvandede i det omfang det er relevant.

1.3 Hvad skal der ske i anlægsfasen

Anlægsfasen forventes sammenlagt at vare op til 1½ år. Da anlægsperioden er kort, er det nødvendigt at bygge flere steder på samme tid.

Arbejde langs strækningen:

På land nedgraves gasledningen i jorden. Her kommer den til at ligge i minimum 1 meters dybde. Der graves en ca. 1 meter bred rende til gasledningen. I anlægsfasen lægges den opgravede jord langs graveområdet samtidig med, at der også køres med gravemaskiner og lastbiler med jord og materialer til rørledningen. Grave- og arbejdsområdet er illustreret i figur 16. **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** viser det op til 30 meter brede graveområde, når gasledningen lægges i jorden.

Det forventes, at der kan lægges ca. 700 meter gasrørledning pr. uge. Det forventes, at der arbejdes på alle hverdage i tidsrummet 6 til 18. Det kan ikke udelukkes, at der vil være nødvendigt med både at arbejde efter kl. 18 og i weekender, for at holde anlægsperioden så kort som mulig. Ved arbejde i mørke perioder, vil der være behov for at oplyse arbejdsområder og pladser.

Når gasledningen anlægges, vil der være steder på den lange strækning, hvor der skal tages særlige hensyn. Det kan f.eks. være i naturområder, skove og ved krydsning af beskyttede diger. Når disse skal passeres, kan man fx indskrænke arbejdsbæltet i bredden eller passere ved at bore under området, så de påvirkes mindst muligt. Beskyttede diger gennembrydes, mens røret lægges, og reableres efterfølgende med de materialer, der er gravet ud. Skovområder passeres så vidt muligt langs skovveje eller på de smalleste steder, så fældning af træer begrænses mest muligt. Når rørledningen er etableret, vil alle arbejdsarealer blive reableret, og det vil herefter igen være muligt at dyrke landbrugsarealer. I skovområder og læbælter vil der under anlæggelsen af gasledningen være en åben korridor på op til 30 meter, fordi pladsen er nødvendig til at anlægge ledningen. Efterfølgende kan der tilplantes igen op til 2 m fra gasledningen, dog må der ikke plantes træer med dybtgående rødder i servitutbæltet. Rørledningen lægges ikke ind i villahaver eller lignende steder.

Velfærdsfaciliteter samt bygge- og oplagspladser:

Imens gasrørledningen anlægges, er der brug for områder med byggepladser, hvor gasrøret kan svejses sammen, oplagspladser til gasrørene og velfærdsfaciliteter til dem der arbejder med projektet. De store arbejdspladser er så vidt muligt placeret i sammenhæng med MR/LV stationerne og ved farvandskrydsningerne. Ved farvandskrydsningerne skal der også være arbejdspladser til at udføre borer inde på land, fordi underboringerne af Storstrømmen og Guldborg Sund startes inde på land. Herudover vil der være midlertidige og kortvarige arbejdspladser langs strækningen, for eksempel når en vej skal krydses.

På Sjælland anlægges der en arbejdsplads ved Færgestrømmen ved Stensved på ca. 100.000 m², der skal bruges som rørdepot og arbejdsplads til at samle (fx svejse) den del af rørledningen, som skal bores ned under havbunden i Færgestrømmen samt velfærdsfaciliteter. På nordsiden af Farø etableres en ca. 10.000 m² stor arbejdsplads – se Figur 16.

Figur 16 Forventet omfang og placering af arbejds- og oplagsplads Færgestrømmen ved Stensved på Sjælland, krydsningen af Færgestrømmen og arbejdsplads på nordsiden af Farø. Den røde linje viser den foreslåede linjeføring.

På figur 17 og 18 vises de to arbejdspladser på Farø. Når boremaskinen har krydset Grønsund og kommer op på Falster, skal der være et arbejdsareal på ca. 100.000 m², hvor den del af gasledningen der skal placeres nede i havbunden, bliver svejset sammen til ét langt stykke, inden boremaskinen trækker den retur til Farø (figur 18). Her er der også behov for fx depotplads til rør, oplag af boremudder, midlertidige køreveje samt velfærdsfaciliteter.

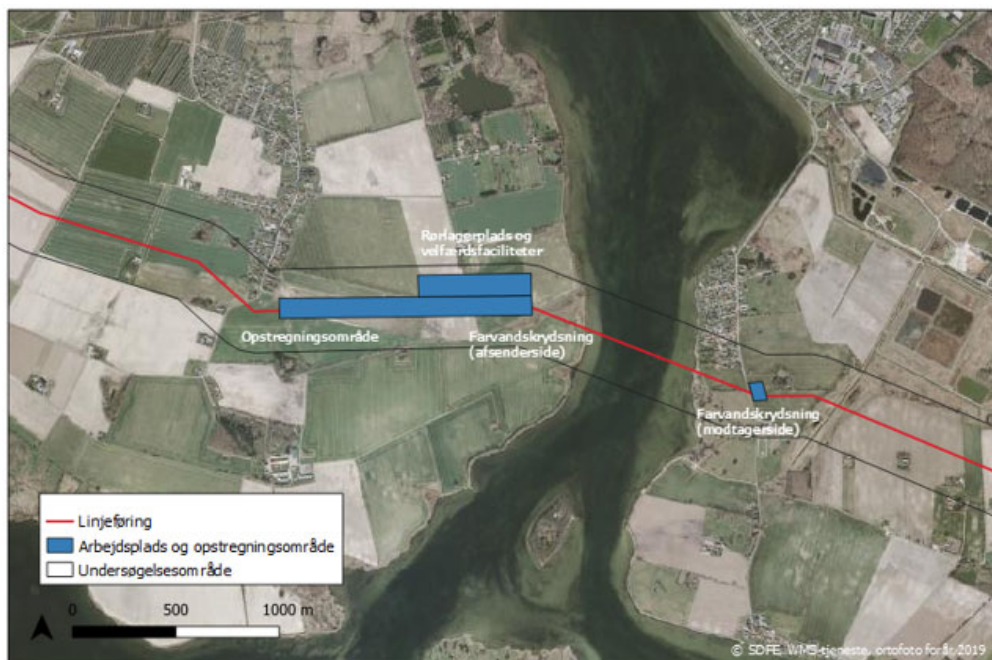

Figur 17 viser forventet placering af arbejdspladsen ved Grønsund på Farø.

Figur 18 viser forventet udformning og placering af arbejdspladsen ved Grønsund på Falster.

I Nykøbing Falster anlægges en arbejdsplads på ca. 10.000 m² syd for Hasselø Plantage med samme behov som ved de 2 andre borepladser. Herfra bores ned under Guldborg Sund til Lolland, hvor der skal være en midlertidig plads på ca. 100.000 m² til rørdepot, svejsning af rørlinjen og velfærdsfaciliteter (se Figur 19).

Figur 19 Forventet arbejdsplads ved Nykøbing Falster, krydsning af Guldborg Sund og oplags- og arbejdsplads på Lolland.

Herudover er der behov for 10 midlertidige pladser til depot af rør og velfærdsfaciliteter i anlægsperioden. Disse er så vidt muligt placeres sammen med MR- og LV-stationerne. Arbejdspladserne ved MR-stationer fremgår af figur 4 til 8 og på figur 11 og 12 ses arbejdspladser ved LV-stationerne.

Endelig forventes der placeret arbejdspladser ved Næstvedvej i Bårse, Stensbyvej ved Ørslev og Stubbekøbingvej ved Systofte. Placeringerne kan ses på kortet på projektets hjemmeside:

[Grøn gas Lolland-Falster gasledning gasrørledning | Energinet](#)

Arbejdspladserne er alle midlertidige, og arealstørrelsen forventes at variere mellem ca. 10.000 m² og 100.000 m², hvor de største er ved farvandskrydsningerne. Pladserne reetableres umiddelbart efter anlægsarbejdets afslutning.

Der anlægges midlertidige køreveje ind til de arbejdsarealer, hvor det er nødvendigt f.eks. ved borepladser og rørdepoter, der ikke er i umiddelbar nærhed til en offentlig vej.

Farvandskrydsninger:

Storstrømmen (figur 17-19) og Guldborg Sund (figur 20) krydses ved brug af metoden styret underboring, hvor man borer en tunnel til gasrøret under havbunden. Underboringerne forventes placeret ned til ca. 25 meter under havbunden i Færgestrømmen, og ned til ca. 40 meter under Grønsund, mens underboringen af Guldborg Sund forventes at gå ned til ca. 10 m under havbunden. Når tunnelen er boret fra punkt A til B, trækkes gasrøret baglæns på plads i tunnelen fra B til A. De konkrete boreddybder afhænger af hvilket materiale, der skal gennembores. Det kan f.eks. være ler, moræneler og kalk, og det vil blive nærmere kortlagt i de tekniske undersøgelser og indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Ved Storstrømmen lægges rørledningen via Farø, så der er to rørstrækninger over henholdsvis Færgestrømmen og Grønsund, der begge er ca. 2 km lange.

Ved Guldborg Sund bliver den underborede rørledning omkring 1,5 km lang, da der bores under både Guldborg Sund og en del af det beskyttede natura 2000-område H152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor, Hyllekrog-Rødsand, som også dækker en del af området på land.

Krydsninger af veje, diger, beskyttet natur mv. på land:

Nogle steder f.eks. ved passager af større veje, jernbaner, sårbar natur, vandløb mv. kan rørlægning ved gravemetoden være u hensigtsmæssig, og krydsning kan i stedet ske ved underboring. For disse underboringer, kan det være nødvendigt at understøtte boregruben med en midlertidig spuns, og det kan være nødvendigt at pumpe gruben tør for vand eller at udføre en midlertidig grundvandssænkning.

Endelig kan krydsninger ske ved, at der graves igennem mindre veje/stier, diger eller vandløb osv. som efterfølgende reetableres.

1.4 Plangrundlag

Plangrundlaget for en nye gasledning fra Næstved til Lolland opnås gennem et landsplandirektiv, der reserverer arealer til en ny gasledning. Et landsplandirektiv erstatter den kommunale planlægning indenfor arealreservationen, men ikke andre kommunale tilladelser, der er nødvendige for at gennemføre projektet.

Processen for landsplandirektivet med miljøvurdering sker parallelt med udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen af projektet Grøn Gas Lolland Falster. Når udkast til landsplandirektiv med miljøvurdering er udarbejdet, sendes det i 8 ugers offentlig høring samtidig med den offentlige høring af miljøkonsekvensvurderingen og udkast til § 25 tilladelse af det kon-

krete projekt⁵. Det er indenrigs- og boligministeren, jf. planlovens § 3, der kan udstede en bekendtgørelse om landsplandirektiv til Grøn Gas Lolland-Falster. Når landsplandirektivet er udstedt, kan § 25 tilladelsen efter miljøvurderingsloven og øvrige tilladelser til projektet gives.

1.5 Delt myndighedskompetence for miljøkonsekvensvurderingen af projektet

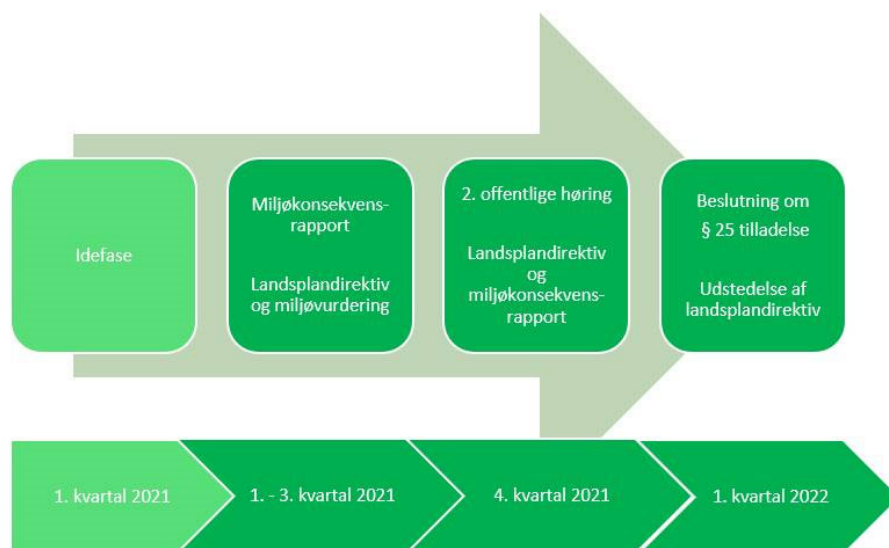
Myndighedskompetencen for udstedelse af tilladelsen efter miljøvurderingsloven er delt mellem Miljøstyrelsen og Energistyrelsen således, at Miljøstyrelsen er myndighed for landdelen af projektet, mens Energistyrelsen er myndighed for farvandskrydsningerne.

1.6 Tidsplaner for projektet

Tidsplan for miljøkonsekvensvurdering og landsplandirektivet med tilhørende miljøvurdering:

Processen for inddragelse af offentligheden, interessenter og berørte myndigheder som skal ske i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport for det konkrete projekt og landsplandirektiv med tilhørende miljøvurdering er vist i

Figur 20 herunder:

Figur 20 Tidslinje for miljøvurderingsproces og proces for landsplandirektiv med tilhørende miljøvurdering.

Energistyrelsen (efter delegation fra klima-, energi og forsyningsministeren) er ifølge miljøvurderingsloven VVM-myndighed på havet, jf. miljøvurderingslovens § 17, stk. 4, nr. 1. Det bemærkes, at det forventes, at § 25-tilladelsen fsva. havdelen vil blive erstattet af en tilladelse meddelt efter regulering på Klima-, Energi og Forsyningsministeriets ressortområde, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 5. Arbejdet med at foretage de nødvendige ændringer af lovgivningen er ved at blive gennemført.

⁵ Der er ikke krav om offentliggørelse af udkast til tilladelse for så vidt angår den tilladelse, som meddeles af Energistyrelsen.

Den overordnede samlede tidslinje for projektet:

Før projektet kan anlægges og tages i drift skal der foreligge en række tilladelser, og for at opnå dem, skal påvirkningerne være undersøgt, beskrevet, analyseret og vurderet. Der arbejdes derfor efter følgende overordnede tidsplan med det mål at være færdig med projektet til august/september 2024:

- I 2020 er der gennemført feltundersøgelser og tekniske besigtigelser af projektområderne.
- I marts 2021 og 4 uger frem gennemføres en idéhøring hvor offentligheden, interessenter og berørte myndigheder kan komme med ideer og bemærkninger til projektet. Miljøstyrelsen og Energistyrelsen, igangsætter høringen om ideer og forslag via deres hjemmeside. I den forbindelse har Energinet og Evida valgt at holde 3 telefonaftener om projektet og dets miljøpåvirkninger og hvor man kan få svar på sine spørgsmål. Eventuelle bemærkninger til idéoplægget skal sendes til Miljøstyrelsen.
- Fra 1. til 3. kvartal af 2021 udarbejdes miljøkonsekvensrapport og udkast til landsplandirektiv med tilhørende miljøvurdering. Sidst i 4. kvartal gennemføres der en minimum 8 uger lang høring af offentligheden, interessenter og berørte myndigheder. Herefter kan indenrigs- og boligministeren udstede et landsplandirektiv, og Miljøstyrelsen/Energistyrelsen kan træffe afgørelse om, hvorvidt der kan gives § 25-tilladelse til projektet (ift. havdelen, se bemærkning på side 3). Herefter vil der være 4 ugers klagefrist på tilladelserne.
- Fra 2. kvartal 2022 og et år frem gennemføres først de arkæologiske forundersøgelser og dernæst egentlige udgravninger hvis der er steder, hvor der kan forventes historiske fund.
- Fra 2. kvartal 2022 og et år frem afholder ekspropriationskommissionen besigtigelse af arealerne sammen med lodsejere og Energinet/Evida, og de endelige ekspropriationer forventes gennemført inden sommeren 2023.
- I 2. kvartal 2023 påbegyndes anlægsarbejdet af hele projektet. Der vil blive arbejdet flere steder på strækningen samtidigt med bygning af gasrørledning, stationsanlæg og farvandskrydsninger på samme tid, så anlægsarbejdet kan afsluttes i august/september 2024.

2. Projektets miljøpåvirkninger

Energinet og Evida skal som bygherrer for projektet Grøn Gas Lolland Falster udarbejde en miljøkonsekvensrapport, som belyser projektets miljøpåvirkninger.

2.1 Påvirkning af naboer – støj og trafik

Projektet vil visse steder medføre øget trafik og støj som kan udgøre en gene for omkringboende og brugere af området. De trafikale gener vil primært være knyttet til anlægsfasen, hvor der skal udføres gravearbejde og hvor der skal køres med jord, rørledninger og andre materialer. Det kan blive nødvendigt at omlægge eller midlertidigt og kortvarigt at spærre veje, hvor der skal udføres krydsninger. Det vil primært være mindre veje, der krydses ved gennemgravning, som det vil være nødvendigt at spærre midlertidigt. Ved rørsamlingspladser ved farvandskrydsninger kan der også forekomme midlertidige omkørsler for veje og markadgange.

Støjgener forventes ligeledes størst i anlægsfasen, hvor de blandt andet vil stamme fra svejsning af rør, gravearbejde, evt. spunsning og øget trafik mv. Der vil ikke være behov for fx spunsning af havbund, da rørledningen underbores. Der forventes kun lokale og kortvarige støjgener langs linjeføringen i anlægsfasen, mens varigheden ved arbejdspladser samt MR- og LV-stationer kan være i det meste af anlægsperioden. I driftsfasen vil der udelukkende være støj fra MR-stationer, der kan påvirke lokalt. Støj i anlægsfasen vil blive håndteret efter aftaler og anvisning fra den enkelte kommune. Alle grænseværdier for støj i driftsfasen vil blive overholdt.

2.2 Påvirkning af naboer – luft, lys og lugt

I anlægsfasen vil entreprenørmaskiner kunne bidrage til gener fra støv og emissioner lokalt omkring anlægsarbejdet, mens der i driftsfasen ikke vil der ikke være emissioner eller støvgener.

Når gassen skal fyldes på rørledningen den første gang, og hvis der fx kommer et driftsstop, er det nødvendigt at brænde gassen af indtil der udelukkende er gas i rørledningen. Røret vil før gaspåsætningen være fyldt med kvælstof som løbende udskiftes med gas, imens gas/kvælstofblandingen brændes af. Der dannes CO₂ ved denne afbrænding, og det vil blive undersøgt i miljøkonsekvensvurderingen, hvilke miljømæssige konsekvenser dette kan have. Afbrændingen sker på MR-stationerne.

Der kan være behov for lys på arbejdspladserne, hvis der arbejdes i døgnets mørke timer. Arbejdspladserne kan være i brug i hele eller dele af anlægsfasen, hvilket kan medføre gener for de nærmeste omkringboende

Projektet forventes ikke at medføre lugtgener i anlægsfasen. I driftsfasen vil risikoen for lugtgener ved spild af odorant (der er det stof der får gas til at lugte af gas) eller gasudslip være minimal og i givet fald helt lokalt.

2.3 Påvirkning af naboer – arealer, materielle goder, befolkning og menneskers sundhed

Landbrugsjorden kan dyrkes igen, når rørledningen er etableret, og dræn, der afbrydes midlertidigt ved anlægsarbejdet, vil blive reetableret. I forbindelse med reetablering af dræn vil byggherrer stille en drænkonsulent til rådighed for berørte lodsejere i det omfang, det er relevant.

Rekreative forhold, som kan være færdsel på stier og strande, sportsaktiviteter og jagt, forventes kun at kunne blive påvirket i anlægsfasen, hvor der kan være støj og midlertidig omlægning eller lukninger af kortere varighed af stier og veje.

2.4 Påvirkning af jord og vand

Anlægsarbejdet vil betyde, at der skal håndteres og opbevares store mængder jord langs gasrørledningen og ved stationsarealerne. Noget af denne jord kan være i overskud og skal fjernes, mens andet kan være forurennet.

Projektet forventes ikke at have konsekvenser for beskyttelsen af grundvandet, men der kan forekomme højtstående grundvand i graveområdet samt regnvand i anlægs- og driftsperioden fra fx MR-stationerne som skal håndteres uden skade for overfladevand eller grundvandsressourcen.

Vand fra trykprøvning af rørledningen forventes enten at blive udledt til havet, terræn eller kloak. Påvirkningerne heraf inkl. evt. indhold af miljøfremmede stoffer i trykprøvevandet vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.5 Påvirkning af landskab og omgivelser

I anlægsfasen vil graveområdet og anlægsarbejdet være synligt i flere etaper på strækningen i det ca. halvandet år, som anlægsarbejdet forventes at vare. Når anlægsarbejdet er overstået, vil alle arealer blive retableret, og der kan genplantes i de områder, hvor der har været behov for at fælde bevoksning. Der vil dog efterlades et hul i bevoksningen på mindst 2 m på hver side af gasrørledningen, da der ikke må plantes for tæt på anlægget. De primære landskabelige påvirkninger vil komme fra de forskellige stationsanlæg samt markeringspæle, som er de eneste anlæg over terrænet. Der vil blive udarbejdet visualiseringer af udvalgte MR-stationer.

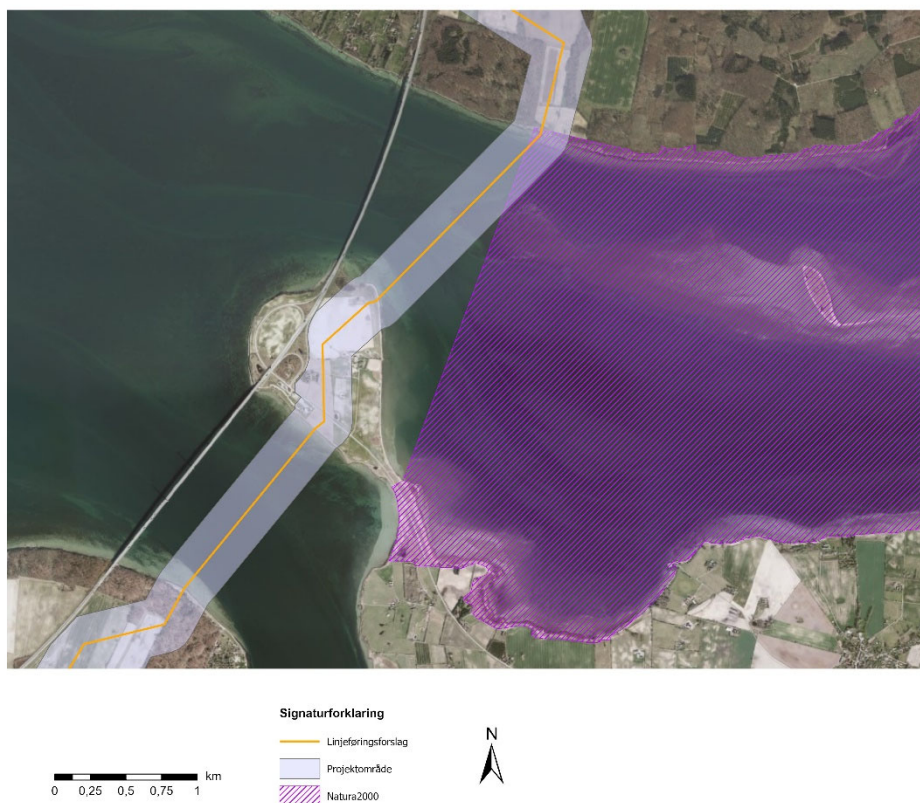
Beskyttede fortidsminder vil ikke blive berørt af gasrørledningen eller stationsanlæg, men der kan blive arbejdet inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Når gasledningen skal krydse beskyttede diger, vil bredden af dige-gennembruddet blive minimeret mest muligt, og efter anlægsarbejdet vil diget blive retableret. Kulturhistoriske værdier i landskabet friholdes så vidt muligt for påvirkning, og der gennemføres arkæologiske forundersøgelser til sikring af ukendte fortidsminder.

2.6 Påvirkning af Natura 2000-områder og natur

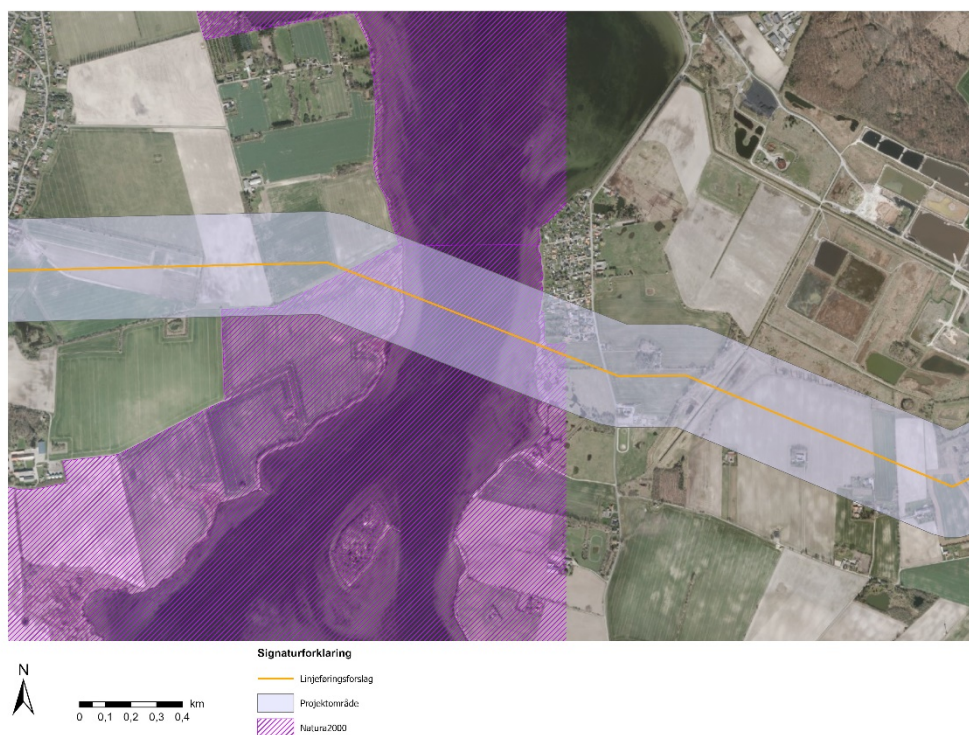
Projektet krydser to Natura 2000-områder:

- Nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, se figur 25
- Nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, se figur 26

Væsentlighedsvurderinger for Natura 2000-områder udarbejdes som en del af miljøkonsekvensrapporten. Hvis der ikke kan udelukkes en væsentlig påvirkning, vil der blive udarbejdet en Natura 2000 konsekvensvurdering.

Figur 24: Viser linjeføringens placering i forhold til Natura 2000-område nr. 168

Figur 25: Viser linjeføringens placering i forhold til Natura 2000-område nr. 173

På baggrund af eksisterende viden og data indsamlet ved feltundersøgelser i sommeren 2020 vurderes i miljøkonsekvensrapporten, hvilke påvirkninger af den biologiske mangfoldighed, beskyttede naturområder og beskyttede arter, som projektet kan have. Projektet vil blive miljøoptimeret, så det om muligt undgås at påvirke beskyttet natur, og der indarbejdes afværgeforanstaltninger, så påvirkninger af naturen minimeres. En måde at minimere en påvirkning på kan fx være at underbore i stedet for at grave igennem et sårbart område som rørledningen skal passere. Et sårbart område kan for eksempel være et beskyttet naturområde eller naturmæssigt værdifulde vandløb.

2.7 Påvirkning af klima

Et af projektets formål er at forsyne Nordic Sugar med energi, der udleder mindre CO₂ end den nuværende energikilde, som er kul og olie. Ligeledes er et af projektets mål at forsyne øvrige industri på Lolland-Falster med energi, der udleder mindre CO₂ end deres nuværende energikilde; typisk olie eller LPG. Derfor undersøges det i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen, hvor stor en besparelse, der kan forventes med et gasnet, hvor gassen består af en blanding af biogas og naturgas, når anlægget sættes i drift. På længere sigt forventes andelen af biogas at blive øget og medføre en yderligere reduktion af CO₂-udledningen.

2.8 Affald og risikoforhold

Som gasleverandører er Energinet og Evida underlagt strenge krav for at sikre mod utilsigtede gasudslip fra rørledningen. Herudover iværksættes drift- og vedligeholdelsesprocedurer for både rørledninger og MR-stationer og linjeventilationer for at sikre sikkerhedsmæssig og forsvarlig drift.

Ved underboring af Storstrømmen og Guldborg Sund vurderes hvilke forhold, der sikrer en sikker håndtering af boremudder samt en vurdering af risiko en utilsigtet udsivning af boremudder (blow out), når der bores under havbunden. Beredskabsplaner udarbejdes, så en utilsigtet situation kan håndteres bedst muligt i forhold til risiko for mennesker og natur, herunder særligt det marine miljø og nærliggende Natura 2000-områder.

Når gasrørledningen er i drift, undersøges rørledningen med jævne mellemrum for at sikre, at der ikke er opstået nogen fejl på røret. Røret undersøges ved at man sender et inspektionsværktøj kaldet "grisen" igennem røret. Når "grisen" kommer ud af røret, har den samlet meget små mængder sediment sammen undervejs. Dette sediment kan indeholde et naturligt forekommende radioaktivt materiale (NORM), og i så fald skal affaldet håndteres og bortskaffes i henhold til Sundhedsstyrelsens regler og anvisninger.

Mængden af NORM samt håndteringen af det vil blive beskrevet og vurderet i miljøkonsekvensrapporten på baggrund af en vurdering af, hvor ofte det er nødvendigt at gennemføre en inspektion af gasrørledningen.

3. Alternativer

I miljøkonsekvensrapporten undersøges også et referencescenarie (0-alternativ), som beskriver de miljømæssige konsekvenser i en situation, hvor rørledningen ikke etableres. Reference-scenariet svarer til de eksisterende forhold, fremskrevet til 2024, hvor Nordic Sugar skal aftage energi, der ikke kommer fra kul eller fuelolie.

Energinet og Evida har forud for valget af linjeføring overvejet og undersøgt flere forskellige strækninger for placering af gasrørledningen mellem Everdrup på Sjælland og Nakskov på Lolland. På baggrund heraf har Energinet og Evida vurderet, at den fremlagte placering, er den de ønsker at arbejde videre med, fordi de mener, det er den strækning, der tager størst muligt hensyn til påvirkningerne af miljøet herunder også befolkningen samtidig med, at den er teknisk mulig at gennemføre.

Fravalgte alternativer:

Følgende alternative løsninger for en gasledning samt strækninger har været overvejet:

- Opgradering af Evidas 19 bar distributionsledning fra Everdrup til Ørslev
- Rørledning til havs fra Korsør til Nakskov og videre til Lolland og Falster
- Rørledning fra Fyn over Tåsinge til Nakskov og videre til Lolland og Falster
- Lokalt gasnet på Lolland og Falster med brint

Fravalget af dem vil blive beskrevet nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

I forbindelse med den foreslåede linjeføring har følgende alternativer strækninger været overvejet:

- Arealreservation fra 1981 om etablering af en gasledning fra Køge til Rødby
- Færdigkrydsninger ved en gravet rende i havbunden

Fravalget af dem vil blive beskrevet nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

Herudover er der i forbindelse med placering af MR/LV-stationer langs rørledningen udlagt større områder, som stationerne kan placeres inden for. Her i idéoplægget er vist den foretrukne konkrete placering af stationerne inden for disse områder.

4. Sådan får du indflydelse

4.1 Hvordan giver du din mening til kende?

Miljøstyrelsen og Energistyrelsen vil gerne have input fra borgere, foreninger, organisationer, virksomheder og berørte myndigheder om, hvilke miljøforhold, der er vigtige at undersøge i forbindelse med den miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal udarbejde. Herunder om der er miljøforhold, der ikke er nævnt i de forudgående afsnit, som er relevante at inddrage. Vi skal have dine idéer og forslag skriftligt per brev eller e-mail senest den **6. april 2021**.

Dit bidrag skal sendes til:

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 3
5000 Odense C

eller som e-mail til:

Gasledning_Lolland-Falster@mst.dk

Anfør venligst emnet:

Miljøvurdering af Grøn Gas Lolland Falster, j.nr. 2020 - 15593

Flere oplysninger kan fås hos Miljøstyrelsen, tlf.: 21 99 57 45 eller e-mail: sizi@mst.dk

4.2 Invitation til dialog i stedet for offentlige møder

I Energinet og Evida er det praksis at holde informationsmøder i offentlighedsperioderne i forbindelse med større anlægsprojekter.

Formålet med møderne er dels at informere om projektet og dels at mødes med og drøfte projektets og dets miljøpåvirkninger med de borgere, som kan blive berørt eller har interesse i projekterne.

Som følge af COVID-19 situationen har Energinet og Evida besluttet, at de offentlige møder i projektets idéfase erstattes af 3 telefonaftener, så ingen udsættes for risiko for smitte ved et fysisk møde. Ved telefonaftenerne vil de to bygherrer, Energinet og Evida sidde klar til at besvare spørgsmål inden for de forskellige områder af projektet, som f.eks. ekspropriation og erstatninger, tekniske forhold og hvilke hensyn der tages til mennesker og miljø. Du vil også kunne tale med Miljøstyrelsen og Energistyrelsen, som kan besvare spørgsmål om idéhøringen og miljøvurderingsprocessen.

Dialog-aftenerne afholdes tirsdag d. 16., onsdag d. 17. og torsdag d. 18. marts 2021, hvor du kan ringe mellem kl. 16.00 og 20.00.

Ring på telefonnummer 70 23 65 51.

Alle opkald bliver modtaget og fordelt ét sted. Her vil du blive spurgt om navn og telefonnummer og hvad du gerne vil vide noget om. Herefter vil du blive ringet op af den/de rette fagpersoner, så snart denne er ledig.

På hjemmesiderne [Grøn gas Lolland-Falster gasledning gasrørledning | Energinet](#) og [Grøn gas Lolland-Falster \(evinda.dk\)](#) kan du desuden læse mere om projektet; hvorfor det er blevet til, hvordan gasrørledningen bygges, hvilke miljøpåvirkninger der kan være, og hvordan borgerne inddrages i processen. Her er også en oversigt over eksempler på spørgsmål og svar, hvor du kan finde mere viden om forskellige emner.

4.3 Den videre proces

Når høringen er afsluttet, forholder Miljøstyrelsen og Energistyrelsen sig til de indkomne høringssvar. Herefter sammenfattes alle forslag i en afgrænsningsudtalelse, der fastlægger, hvad der skal indgå i bygherres videre arbejde med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten danner grundlaget for myndighedernes vurdering af, om projektet kan tillades. Her vil eventuelle påvirkninger for mennesker, natur og miljø i området blive vurderet, herunder om der er behov for foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger.

Bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapport og Miljøstyrelsens udkast til § 25 tilladelse fremlægges i høring i minimum 8 uger. Herefter vil myndighederne bl.a. på baggrund af høringssvarene vurdere, om der kan meddeles tilladelser til projektet.

Indkaldelse af ideer og forslag

Miljøkonsekvensrapport for Grøn Gas Lolland-Falster

Ideer og forslag

Kan frem til tirsdag d. 6. april 2021 sendes til:

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 3
5000 Odense C

eller som e-mail til:

Gasledning_Lolland-Falster@mst.dk

Anfør venligst emnet:

Miljøvurdering af Grøn Gas Lolland Falster, j.nr. 2020 - 15593

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 3
5000 Odense C

www.mst.dk

Energistyrelsen